

ชื่อวิทยานิพนธ์	กระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครหาดใหญ่
ผู้เขียน	นางสาววราศิณี สุนทร
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ และเพื่อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล การศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะการศึกษาเฉพาะกรณี คือ ศึกษาการจัดสรรงบประมาณที่เป็นการตั้งจ่ายจากเงินรายได้ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2546 ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (documentary survey) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in – dept interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) ซึ่งเป็นบุคคลผู้อยู่ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการตัดสินใจ ได้แก่ คณะเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และกลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการตัดสินใจ ได้แก่ ปลัดเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (judgment sampling) และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิง (referral sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ คณะเทศมนตรี 4 คน สมาชิกสภาเทศบาลแบ่งตามเขต ๆ ละ 1 คน รวม 4 คน ปลัดเทศบาล 1 คน หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ 6 คน เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ 1 คน และบุคคลกลุ่มผลประโยชน์ 2 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (percent) และข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลแบบไม่ใช้ทฤษฎี คือ ใช้กระบวนการหรือขั้นตอนการจัดทำงบประมาณของเทศบาล หรือเหตุการณ์ในการจัดทำงบประมาณเป็นกรอบในการวิเคราะห์ และทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลโดยวิธีชาติพันธุ์วรรณา (ethnography) คือ เป็นไปภายใต้ข้อมูลเบื้องต้นของเทศบาลและบุคคลที่อยู่ในกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่และวิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation)

ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่ มี 2 ลักษณะ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามกรอบข้อบังคับของระเบียบที่เกี่ยวข้อง

และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อสนองตอบเหตุผลทางการบริหารและการเมือง และในการวิเคราะห์งบประมาณ เป็นไปในลักษณะแบบผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์ตามหลักเศรษฐศาสตร์ การบริหาร และการเมือง แต่ทว่าให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ในด้านการบริหารและการเมืองเป็นหลัก เป็นผลให้การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของคณะเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล โดยเฉพาะในส่วนของประเภทงบประมาณหรือรายจ่ายที่ระเบียบข้อบังคับไม่ได้กำหนดแนวทางไว้ชัดเจน เป็นไปโดยโน้มเอียงที่จะใช้ดุลพินิจและความพึงพอใจของตน ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณ พบว่า ปัจจัยแวดล้อมของผู้ตัดสินใจ (คณะเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล) ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความคาดหวัง และภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ กฎระเบียบข้อบังคับ กลุ่มคนในองค์การ และบทบาทของกลุ่มการเมือง ปัจจัยด้านสถานการณ์การตัดสินใจ ประกอบด้วย ระดับข้อมูลและความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ มีผลต่อการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย ในด้านกระบวนการจัดทำงบประมาณ ควรกำหนดแนวนโยบายการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีให้ชัดเจนและรับรู้อย่างเป็นทางการทั่วกัน โดยให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่างๆ ทั้งของส่วนกลางและเทศบาล และการจัดทำค่าของงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ ของเทศบาล ควรมีการวิเคราะห์โครงการและจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ โดยในกรณีโครงการที่สามารถคำนวณค่าใช้จ่ายและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis) ได้ ให้คำนวณตามหลักเศรษฐศาสตร์ และกรณีโครงการที่ไม่สามารถคำนวณได้ ให้พิจารณาตามหลักการบริหาร ในด้านกระบวนการตัดสินใจ ควรกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับใช้อ้างอิงให้ชัดเจน และเป็นไปโดยคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากร และวิธีการตัดสินใจของผู้ตัดสินใจ ควรมีลักษณะผสมผสานระหว่างการตัดสินใจโดยยึดหลักความพึงพอใจและหลักผลตอบแทนจากการลงทุน

Thesis Title	The Local Government's Decision Making Process on Budgeting Allocation: A case Study of Hat Yai City Municipallity
Author	Miss.Varasinee Soontorn
Major Program	Public Administration
Academic Year	2003

Abstract

The objectives of this research are to study about the process of Hat Yai City municipality's budget allocation, to study the factors that influence the decision making on budget allocation, and to suggest the best method for allocating the municipality's budget. These studies use the qualitative research in case studies which study the budget allocation : to set the expenditures from Hat Yai municipality's revenues during the fiscal budget, 2001-2003 by studying the documentary survey and in-dept interview people who give the key information and involve the process of municipality's budget allocation. There are 2 groups of interviewees: First, people who have the direct authority and duty on decision making are a municipal council and members. Second, people who indirectly involve the decision making are the clerk of a municipality, head of government sections, and the officers who prepare budget and the beneficiary. This research has used the judgment sampling and referral sampling so the samples are 4 persons from each zone of member of municipal council, 1 clerk of a municipality, 6 heads of government sections, 1 officer who prepares the budget and 2 beneficiaries. The data analysis in part of quantitative analysis uses percentage (%) and qualitative analysis follows the non - theory that is a process on budgeting. A researcher has verified the reliable of data by using ethnography which is under the primary data of municipality and people involving the considering process of Hat Yai municipality's budget allocation and by using triangulation.

A result of research has found that the considering process of Hat Yai municipality's budget allocation have 2 types of budget: budget is allocated and related to the regulation and another one is allocated in order to respond to the administrative and political reasons, the budgeting is the combination of economic, administrative and political analysis. However, the administrative and political analysis are emphasized so the result on decision making of a city council and members of municipal council's budget allocation. Especially, the types of budget or expenditure that regulations are not determined clearly are inclined to use the personal judgment and satisfaction. The factors which are influenced on decision making of budget allocation are as follows; a factor of person consists of knowledge, ability, experience, expectation and leadership. An organizational factor consists of organization structure, regulation, people in organization, and the role of political group. A situational factor on decision making consists of level of data and the probability of event which result in decision making of budget allocation.

Suggestion for research: annual budget allocation policy should be clear publicly recognized in accordance with both central and municipal development plan levels. The importance of project cost-benefit estimation. Administrative theory on decision making should be precise and provable due to the effectiveness and efficiency in resonance consumption. While, decision-making procedures should be eclectic between satisfaction criteria and investment benefit criteria.